

Tilikauden 2020 talousarviopoikkeamien vahvistaminen

Kunnanhallitus 29.03.2021 § 93

Kunnanvaltuusto on vahvistanut kokouksessaan 13.11.2019 § 87 talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2020-2022.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Kunnan toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota.

Kunnan hallintosäännön 63 §:n mukaan mahdolliset talousarviomuutokset tulee, sitovuustasopäätösten niin edellyttäessä, tuoda valtuustolle hyväksyttäväksi talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa.

Valtuusto on osana talousarvion Yleisperusteluita vahvistanut sitovuustasot käyttö- ja investointitaloudelle, strategian vuositavoitteille sekä rahoituserille.

Käyttötaloudessa talousarvio on pääsääntöisesti sitova valtuustoon nähden toimialoittain toimintakate-tasolla. Tästä poikkeuksena ovat omaisuuden tuotot- ja hallinta-, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos- ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulosalueiden määrärahat, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia toimintakate-tasolla. Investointiosassa sitovuustaso on määritelty hankekohtaisesti investointimäärärahojen ja rahoitusosuuksien erotuksena, kuitenkin niin, että talonrakennushankkeiden kesken voidaan lautakuntatasolla tehdä vähäisiä määrärahasiirtoja, sillä edellytyksellä, että päätetyt hankkeet toteutetaan talousarvion mukaisessa laajuudessa. Rahoituserinä sitovia valtuuston nähden ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuottojen ja -kulujen netto sekä antolainauksen ja lainakannan muutos.

Pääsääntöisesti talousarviomuutokset tuodaan valtuustolle hyväksyttäväksi viimeistään syyskuun osavuosikatsauksessa tai sitä myöhemmin loppuvuoden aikana. Joissakin tapauksissa kunnan toiminnoissa tieto lopullisesta tilinpäätöstoteumasta saadaan vasta tilikauden päättymisen jälkeen, tai niin myöhään talousarviovuoden lopulla, ettei talousarviomuutosta keritä hyväksyttämään valtuustossa. Tällöin oleelliset talousarviopoikkeamat (noin +1,0 milj. euroa = noin 0,5% kunnan koko toimintakatteeseen suhteutettuna), erityisesti määrärahaylitykset, tulee saattaa valtuustolle vahvistettavaksi ennen tilinpäätöksen käsittelyä.

Samassa yhteydessä mahdolliset merkittävät määräraha-alitukset sekä ennakoitua parempi toteuma rahoituserissä tuodaan valtuustolle tiedoksi, mikäli toiminta sinänsä on olennaisilta osin järjestetty talousarviossa ja strategian vuositavoitteissa määritellyllä tavalla. Mikäli määrärahan käyttämättä jättäminen johtaisi toiminnassa merkittäviin muutoksiin, tulisi myös määräraha-alitukset esittää valtuustolle vahvistettavaksi.

Muutosherkkiä ja vaikeasti ennakoitavia toimintoja kunnassa ovat erityisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntalaskutus, jossa päätyneen tilikauden tasauslaskutus toteutetaan vasta tilikautta seuraavan vuoden tammi-helmikuussa. Myös esimerkiksi lopullisessa verotulokertymässä voi olla merkittävää vaihtelua tilinpäätösennusteeseen nähden. Näiden lisäksi korona-pandemia on synnyttänyt merkittäviä lisähaasteita tuotto-, kulu- ja rahoituserien ennustamiseen vuonna 2020.

Oleelliset talousarviopoikkeamat tilikaudella 2020

Kunnan oman toiminnan osalta toimintakate toteutui 0,7 milj. euroa muutettua talousarviota suurempana.

Merkittävimmät poikkeamat olivat sosiaali- ja terveystalouden toimialalla, jossa toimintakate ylittyi 1,6 milj. euroa. Ylitys selittyy pääosin sosiaali- ja perusterveydenhuollon palveluissa koronasta aiheutuneilla vastaanottopalvelujen lisäkustannuksilla, lääkäri- ja hoitajakäyntien määrän kasvulla sekä suun terveydenhuollon määräaikaisesta alasajosta aiheutuneista maksutulojen menetyksistä. Lisäksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri päätti alkuvuodesta 2021, että tilikaudelta 2020 muodostuneet alijäämät laskutetaan kunnilta osana 2020 vuoden kuntalaskutusta, vaikka alkuperäisen suunnitelman perusteella yhtiön piti kattaa alijäämät yhtiön sisäisillä sopeutuksilla tulevien vuosien aikana. Lisäksi yhtiö toteutti koronan hoitotarvikkeiden varastoarvon alaskirjauksen, joka kirjattiin kunnissa kuluksi vuodelle 2020. Alijäämän kattamisen ja varaston arvon alaskirjauksen yhteisvaikutus oli noin 1,3 milj. euroa Nurmijärven kunnan osalta.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan toimintakate toteutui 1,4 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Toimintakatteen alitus johtui arvioitua suuremmista myyntituotoista sekä hankkeisiin saaduista tuista ja avustuksista. Toimialan menoista syntyi säästöä erityisesti varhaiskasvatuspalvelujen avustusten maksamisesta.

Ympäristötoimiala jäi muutetun talousarvion mukaisesta positiivisesta toimintakatteesta 0,6 milj. euroa. Poikkeama selittää varsinkin tilakeskuksen määrärahaylitykset, jotka johtuivat väistötiloista, sisäilmatutkimuksista, asiantuntijapalveluista ja Valkjärven koulun rakentamisesta aiheutuvista kustannuksista. Valtuustoon nähden sitovista tulosalueista omaisuuden tuotot ja hallinta -tulosalueen toimintakate toteutui 0,9 milj. euroa muutettua talousarviota parempana oletettua suuremmista maankäyttö- ja kehittämiskorvauksista johtuen.

Investoinnit ylittyivät muutetusta talousarviosta noin 1,8 milj. euroa, joista merkittävämpänä oli Metsolan päiväkodin 1,1 milj. euron määrärahaylitys. Suurimmat syyt määrärahan ylittymiseen olivat suunnittelulliset haasteet ja koronasta aiheutuneet YSE:n mukaiset lisäkustannukset.

Rahoituserien osalta kunnan verotulot toteutuivat noin 2,6 milj. euroa ja valtionosuudet 6,4 milj. euroa muutettua talousarviota suurempana. Valtionosuuksien nousu selittyy valtion viimeisillä kuntatalouden koronatukipäätöksillä.

Poikkeamat käyttötaloudessa

	Alkuperäinen talousarvio 2020	Muutettu talousarvio 2020	Tilinpäätös 2020	Toteumapoikkeama muutettu talousarvio/tilinpäätös
Sosiaali- ja terveystaloudet	-118 527 064	-127 903 000	-129 488 184	+1 585 183
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	-94 053 928	-92 893 038	-91 482 546	-1 410 492
Ympäristö-	1 635 371	2 455 289	1 815 653e	-639 635

toimiala				
----------	--	--	--	--

Poikkeamat rahoituserissä

	Alkuperäinen talousarvio 2020	Muutettu talousarvio 2020	Tilinpäätös 2020	Toteumapoikkeama muutettu talousarvio /tilinpäätös
Verotulot	206 451 869	197 991 869	200 631 396	+2 639 527
Valtionosuudet	36 894 553	45 272 280	51 698 073	+6 425 793

Poikkeamat investoinneissa

	Alkuperäinen talousarvio 2020	Muutettu talousarvio 2020	Tilinpäätös 2020	Toteumapoikkeama muutettu talousarvio / tilinpäätös
Metsolan päiväkoti uudiskohde	-4 420 000	-4 420 000	-5 525 341	+1 105 341

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus vahvistaa edellä selostusosan taulukoissa kuvatut tilikauden 2020 talousarviopoikkeamat ja esittää ne edelleen valtuustolle vahvistettavaksi.

Valmistelija

talusojohtaja Ville Rajahalme, puh. 040 317 2080

Päätös

Hyväksyttiin esitys.

Valtuusto 28.04.2021 § 46
399/02.02.01/2021

Esitys

Kunnanvaltuusto päättää vahvistaa edellä selostusosan taulukoissa kuvatut tilikauden 2020 talousarviopoikkeamat.

Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi esityksen.